Regel

Personalföreträdares rätt att närvara vid nämndernas sammanträden

Regler för personalföreträdares rätt att närvara vid nämndernas sammanträden

Dokumenttyp:	**Regel**		
Beslutad av:	Regionstyrelsen	Datum för beslut, paragraf:	2026-11-03 , 180
Diarienummer:	RS/630/2026	Gäller för:	Nämnderna
Giltighetstid:	Från 2027-01-01 - tills vidare	Dokumentansvarig:	HR-direktör
Version:	1.0		
Dokumentet ersätter:	Nyutgåva		

Innehållsförteckning

Personalföreträdare i nämnder....3

Personalföreträdarnas närvarorätt....3

Hur personalföreträdarna utses....4

Jäv....5

Rätt till information - tystnadsplikt....5

Kallelse....5

Sammanträdet....6

Offentliga sammanträden....6

Ersättning....6

Personalföreträdare i nämnder

Bestämmelserna om närvarorätt för företrädare för de anställda i regionen finns i kommunallagen 7 kapitlet 10–19 §§. Med nämnder avses organ som har förvaltnings- och verkställighetsuppgifter.

Närvarorätten gäller inte i regionstyrelsen, patientnämnden, gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter, revisionen, utskott, särskilda beredningar eller i valberedningen.

Även om personalföreträdarna utses av arbetstagarorganisationerna så representerar de inte dessa. Personalföreträdarna ska fungera som ombud för alla medarbetare i regionen.

Personalföreträdarnas närvarorätt

Personalföreträdarna har rätt att närvara vid en nämnds behandling av ärenden som rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda. Nämnden får i enskilda fall besluta att personalföreträdarna får närvara även vid behandlingen av andra ärenden men det finns ingen generell rätt att närvara vid behandlingen av alla ärenden i en nämnd.

Typiska ärenden som rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda är nämndens budget, organisationsfrågor med mera. Exempel på ärenden som inte rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda är fastighetsöverlåtelser och andra beslut som hänger samman med regionens mark- och fastighetspolitik, fördelning av bidrag till föreningar med mera.

Personalföreträdarna har rätt att delta i nämndens överläggningar men inte i besluten.

Personalföreträdarna har enligt kommunallagen inte rätt att närvara vid behandlingen av ärenden av följande slag:

- ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild, såvida ärendet inte rör en obestämd krets av enskilda
- förhandlingar med en arbetstagarorganisation
- uppsägningar av kollektivavtal
- arbetskonflikter

- rättstvister mellan regionen och en arbetstagarorganisation
- ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.

Med beställning eller upphandling avses alla former av införskaffande eller förvärv av varor och tjänster. Hit hör köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor eller tjänster. Upphandling av privata utförare räknas också hit.

Ärenden som ordföranden i nämnden anser rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda bör grupperas tillsammans i föredragningslistan så att personalföreträdarna slipper gå ut och in på sammanträdet. Dessa ärenden kan då avgöras i en följd.

Hur personalföreträdarna utses

Personalföreträdare utses bland medarbetarna i regionen, i första hand utses de bland dem som är anställda inom nämndens verksamhetsområde. Om arbetstagarorganisationen vill utse en personalföreträdare som inte är anställd inom den enskilda nämndens verksamhetsområde ska samråd ske med nämndens presidium innan denna möjlighet utnyttjas.

Högst tre personalföreträdare och en ersättare för var och en av dem får finnas för varje nämnd.

Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som regionen har kollektivavtal med. Regionen förutsätter att arbetstagarorganisationerna kommer överens om vilka organisationer som ska utse representanterna i den enskilda nämnden. Det är en förutsättning för att närvarorätten ska kunna utövas.

Inför varje ny mandatperiod samt om förändringar sker under mandatperioden ska de arbetstagarorganisationer som utsett personalföreträdare i nämnderna, meddela nämnden vilka personer som utsetts till respektive nämnd. Anmälan ska göras skriftligt till HR-avdelningen och till sekretariatet.

Mandatperioden för personalföreträdarna är densamma som för ledamöter i nämnden. Personalföreträdarna ska noteras i förtroendemannaregistret.

Jäv

Jävsreglerna i kommunallagen 6 kap. 28–32 §§ gäller även personalföreträdare.

Personalföreträdaren ska dock inte anses jävig enligt 6 kap. 28 § 5 enbart på grund av att han eller hon

1. är förtroendeman eller funktionär hos en arbetstagarorganisation som har intressen att bevaka i ärendet, eller
2. har företrätt organisationen som förtroendeman eller funktionär i en sådan förhandling i ärendet som har ägt rum enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Rätt till information - tystnadsplikt

Personalföreträdarna har rätt att få den information de behöver för sin verksamhet. Nämnden är skyldig att lämna upplysningar till personalföreträdarna, dock ska nämnden iaktta bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Personalföreträdare har samma tystnadsplikt som nämndledamöter och anställda. Personalföreträdarna utses och entledigas av arbetstagarorganisationerna och kan inte anses vara vare sig ledamöter eller anställda. Tystnadsplikten kan dock åläggas personalföreträdarna med tillämpning av OSL 10 kapitlet 14 §.

Nämnden ska om den finner att risk för skada, men eller om annan olägenhet föreligger ställa upp ett förbehåll enligt denna bestämmelse när uppgifterna lämnas ut.

Kallelse

Personalföreträdarna ska kallas till sammanträdet på samma sätt som ledamöterna i nämnden. Kallelsen ska innehålla tid och plats för sammanträdet samt uppgift om vilka ärenden som rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda då personalföreträdare får närvara. Ersättarna kallas bara när de ska tjänstgöra som personalföreträdare. I det fall ersättare ska kallas in är det respektive personalföreträdares ansvar att kalla sin utsedda ersättare och ge dem den information som behövs för att delta.

Sammanträdet

Ordinarie personalföreträdare har alltid närvarorätt vid nämndens sammanträde under de ärenden som rör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda. Ersättare har motsvarande närvarorätt när någon av de ordinarie personalföreträdarna är frånvarande. Personalföreträdarna har rätt att yttra sig vid nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att ställa förslag, delta i besluten eller att få sin mening antecknad i protokollet.

Beslut som fattas vid ett sammanträde dit personalföreträdarna har tillträde blir inte ogiltiga på grund av att personalföreträdarna eller någon av dem inte närvarar eller inte har kallats till sammanträdet.

Offentliga sammanträden

Nämnderna har möjlighet att besluta att dess sammanträden ska vara helt eller delvis offentliga. Vid dessa tillfällen har även personalföreträdare möjlighet att delta under hela den öppna delen. Men rätten att yttra sig gäller enbart vid behandlingen av de ärenden som berör förhållandet mellan regionen som arbetsgivare och dess anställda eller där nämnden medgivit deltagande.

Ersättning

Personalföreträdarna behåller sin lön under den tid de närvarar vid nämndens sammanträde. Arbetstiden ska schemaläggas så att den i så hög grad som möjligt möjliggör för personalföreträdaren att delta på möten under ordinarie arbetstid. I de fall personalföreträdarens arbetstid behöver ändras för att möjliggöra mötesnärvaro regleras villkoren för detta i Allmänna bestämmelser.

Respektive förvaltningsområde beslutar hur kostnaden för personalföreträdarens lön under nämndsammanträdet ska konteras.